

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลย กรณีพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งสงฆ์คำร้องของจำเลยซึ่งเป็นผู้ร้องรวมแก้คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ดังนี้

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยซึ่งเป็นผู้ร้อง จำนวนห้าคำร้อง โต้แย้งว่าการตราพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๘ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ คือ

๑. คดีหมายเลขดำที่ ๗๐๑๗/๒๕๕๓ กองทุนรวมบางกอกแคปปิตอล โจทก์ นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต จำเลย

๒. คดีหมายเลขดำที่ ๑๐๐๒๓/๒๕๕๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ นางอภิราพร ไพบูลย์ ที่ ๑ นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๒ จำเลย

๓. คดีหมายเลขดำที่ ๙๑๒๑/๒๕๕๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ นายลิขิต หงส์ลดารมภ์ ที่ ๑ นายพรชัย เจตติยาภักย์ ที่ ๒ นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๓ และนายชัยพงษ์ ธรรมพิร์ ที่ ๔ จำเลย โดยจำเลยที่ ๓ เป็นผู้ร้อง

๔. คดีหมายเลขดำที่ ๑๑๓๔๒/๒๕๕๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ บริษัท อีส จีไอ - ซิสเต็ม จำกัด ที่ ๑ บริษัท ซีวิล เอนจิเนียริง จำกัด ที่ ๒ จำเลย โดยจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ร้อง

๕. คดีหมายเลขดำที่ ๑๑๖๒๐/๒๕๕๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ นายสุพจน์ ธีมประพาสอัคร จำเลย

ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลยซึ่งเป็นผู้ร้อง จำนวนสี่คำร้อง โต้แย้งว่าการตราพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินทั้งสองฉบับ และบทบัญญัติบางมาตราแห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินทั้งสองฉบับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. คดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒๕/๒๕๕๓ กองทุนรวมบางกอกแคปปิตอล โจทก์ บริษัท เพาเวอร์ - พี จำกัด (มหาชน) ที่ ๑ นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๒ และนายเสนอ ตระกูลสุข ที่ ๓ จำเลย โดยจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ร้อง

๒. คดีหมายเลขดำที่ ๘๘๘๖/๒๕๔๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ บริษัทไทยเทคนิคก่อสร้าง จำกัด ที่ ๑ บริษัทซีวิล เอนจิเนียริ่ง จำกัด ที่ ๒ นายชัยวัล อัครศิริสุข ที่ ๓ และนายสุเทพ เกริกกฤตยา ที่ ๔ จำเลย โดยจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ร้อง

๓. คดีหมายเลขดำที่ ๘๘๘๕/๒๕๔๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ บริษัท อี. ที. เอ็ม. คอนส์ (๑๙๙๕) จำกัด ที่ ๑ บริษัทซีวิล เอนจิเนียริ่ง จำกัด ที่ ๒ นายชัยวัล อัครศิริสุข ที่ ๓ นางงามนิธย์ พงุกิจสมบัติ ที่ ๔ และนายประเสริฐ อุดมมังกร ที่ ๕ โดยจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้ร้อง

๔. คดีหมายเลขดำที่ ๑๑๒๙๔/๒๕๔๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ บริษัท พรหมหาราช แผ่นดินทอง จำกัด ที่ ๑ บริษัทซีวิล เอนจิเนียริ่ง จำกัด ที่ ๒ นายชัยวัล อัครศิริสุข ที่ ๓ และนายวรวิทย์ วีรบรรพพงศ์ ที่ ๔ จำเลย โดยจำเลยที่ ๓ เป็นผู้ร้อง

คำร้องทั้งเก้าคำร้อง ที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่ง ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย มีข้อเท็จจริงทำนองเดียวกัน สรุปว่า โจทก์เป็นผู้ซื้อสินทรัพย์สินเชื่อธุรกิจรวมทั้งสิทธิเรียกร้องของบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ถูกกระทำการดำเนินกิจการตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เดิมของจำเลย จากองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ผู้ดำเนินการขายทรัพย์สินเพื่อการชำระบัญชีของบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ต่อมาโจทก์ได้มีหนังสือบอกกล่าวการรับโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้สินของจำเลยจากบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ดังกล่าว และได้ทวงถามไปยังจำเลยให้ชำระหนี้ แต่จำเลยไม่ชำระหนี้ โจทก์จึงฟ้องให้จำเลยชำระหนี้

จำเลยซึ่งเป็นผู้ร้องทั้งเก้าคำร้องยื่นคำให้การและโต้แย้งต่อศาลในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ ว่า ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ไม่มีฐานะเป็นผู้ขายและไม่มีอำนาจดำเนินการขายสินทรัพย์สินเชื่อและสิทธิเรียกร้องอื่นของบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ที่ถูกกระทำการดำเนินกิจการ เพราะพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งและกำหนดอำนาจหน้าที่ของ ปรส. เป็นพระราชกำหนดที่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจาก

ก. พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ แต่การตรากฎหมายดังกล่าวไม่ได้อ้างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมาย อันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคล และแม้ในการตราพระราชกำหนดฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๑ จะอ้างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ก็ไม่ได้ทำให้พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นอันใช้บังคับได้ พระราชกำหนดทั้งสองฉบับจึงชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ประกอบมาตรา ๔๘ เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามมาตรา ๖

ข. พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔ ซึ่งบัญญัติเพิ่มบทบัญญัติของพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ คือ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ได้บัญญัติขึ้นเพื่อรองรับการดำเนินการใช้อำนาจของ ประส. แต่ไม่คำนึงถึงสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินที่ได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้อง และการขายทอดตลาดอันเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง จำเลยจึงขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่ง รอการพิจารณาคดี และเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องได้ระบุมาตราของพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ ที่ได้แย้งว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ อีกทั้งมาตราดังกล่าวของพระราชกำหนด การปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ ที่จำเลยกล่าวอ้างก็เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรานั้น ๆ กรณีเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมี ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นที่หนึ่ง การตราพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องทั้งเก้าคำร้องนี้ ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งมาตรา ๒๖๔ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่คู่ความ หรือศาลอ้างว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ผู้ร้องโต้แย้งเกี่ยวกับ กระบวนการตรากฎหมายไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ได้โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ในประเด็นนี้ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

ประเด็นที่สอง พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ประเด็นนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ มาตรา ๓๐ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด การปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ ตามนัยคำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยคำร้องในประเด็นที่หนึ่งว่า กรณีไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และวินิจฉัยในประเด็นที่สองว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๔๕ ไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นนี้ซ้ำอีก

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พลโท จุล อติเรก นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวณิชช์ นายผัน จันทรปาน นายศักดิ์ เตชาชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ และนายอนันต์ เกตุวงศ์

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๑ ก วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

ย่อโดย นางสาวร่มปรางค์ สวมประจำ
กลุ่มงานคดี ๓